

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ Δ΄ ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ
ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΠΑΛ (ΟΜΑΔΑ Β΄)
ΔΕΥΤΕΡΑ 18 ΜΑΪΟΥ 2015 - ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. Περίληψη:

Ο συγγραφέας αναφέρεται στα αρχαία μνημεία θέασης και ακρόασης. Επισημαίνει ότι αυτά καθίστανται σημαντικά γιατί, αρχικά, ως χώροι συνάθροισης αποτυπώνουν δημοκρατικές αντιλήψεις, ενώ, παρουσιάζοντας θέαμα, προσδίδουν ουσιαστικό περιεχόμενο στην ψυχαγωγία και δημιουργούν πολιτισμό. Επιπλέον, καταγράφουν τη γέννηση του θεάτρου και, καθώς διατηρούν την ίδια χρήση, ενώνουν το παρελθόν με το παρόν, με αποτέλεσμα να γίνονται τμήμα της σύγχρονης ζωής. Παρουσιάζονται, όμως, προβλήματα στη χρήση τους, τα οποία δεν πρέπει να παρεμποδίζουν την αξιοποίησή τους, γιατί μέσω αυτής προσεγγίζεται η παράδοση. Τέλος ο συγγραφέας αναφέρει ότι η καταγραφή όλων των ιστορικών στοιχείων των θεατρικών μνημείων θα συμβάλλει στη διεύρυνση της λειτουργίας τους, ενώ η συνεργασία φορέων και παραγόντων που σχετίζονται μ' αυτά θα αποφέρει δυνατότητα προσέγγισης, προστασίας και βίωσης των μνημείων αυτών.

B1. α – Σωστό

β – Λάθος

γ – Λάθος

δ – Λάθος

ε – Σωστό

B2 α) Πρώτος τρόπος: αίτιο – αποτέλεσμα (αίτιο: «καταγραφή όλων των μνημείων» / αποτέλεσμα : «θα προσφέρει ... πλούτου»)

Δεύτερος τρόπος: Διαίρεση, με διαιρετέα έννοια «των μνημείων» και μέλη της διαίρεσης που αναφέρονται στο χωρίο «εκείνων των οποίων ... αρχαίες μαρτυρίες»

Τρίτος τρόπος: Παραδείγματα, τα οποία εντοπίζονται στο χωρίο «δηλαδή ... την ιστορίας τους. Τα χαρακτηριστικά τους ή απλής ανάδειξης τους»,

β) Πρώτα από όλα : κατ' αρχάς, αρχικά, πρωτίστως
παράλληλα : ταυτόχρονα, συγχρόνως
εξάλλου : άλλωστε, εκτός των άλλων

B3 α) εκτυλίσσεται : διαδραματίζεται, ξεδιπλώνεται, συμβαίνει
κατάλοιπα : υπολείμματα, περισσεύματα, απομεινάρια

επιδίωξη: στόχος, στόχευση, βλέψη, σκόπευση
προσέγγισης : πλησιάσματος, επαφής, προσπέλασης
ολοκληρωμένη : πλήρη, άρτια, τέλεια

β) αναπτυσσόταν : παρήκμαζε, περιοριζόταν
δράση : αδράνεια, απραξία
ερευνημένων : ανεξερευνήτων
γνωρίζουμε : αγνοούμε
ανάδειξης : απαξίωσης, υποβάθμισης, υποτίμησης

B4 α) Ο συγγραφέας επιλέγει να χρησιμοποιήσει τη διπλή παύλα, παραθέτοντας παρενθετικά ένα επεξηγηματικό σχόλιο στην αρχική αναφορά του «των μνημείων αυτών». Διευκρινίζει, δηλαδή, ποια είναι τα μνημεία στα οποία αναφέρθηκε.

β) ο συγγραφέας επιλέγει την χρήση του γ' προσώπου προσδίδοντας στο κείμενο αντικειμενικότητα και επίσημο ύφος. Είναι το κατάλληλο πρόσωπο για να διατυπωθούν συμπεράσματα σε ένα επιστημονικό κατά βάση κείμενο, καθώς είναι απρόσωπο.

Γ.

Α' Ζητούμενο: Λόγοι για τους οποίους πρέπει το ευρύ κοινό να πλησιάσει και να γνωρίσει τους χώρους και τα μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς:

Πνευματική ανάπτυξη, γιατί η μελέτη τους αποφέρει:

- Γνώση παλαιότερων τρόπων ζωής και κοινωνικών αντιλήψεων (για παιδεία, πολιτική, τέχνη, οικονομία, καθημερινότητα) που αποφέρει κατανόηση της συνέχειας της ζωής και διαμόρφωση ευρείας αντίληψης για τον πολιτισμό.
- Σε βάθος γνώση της ιστορίας, μέσα από ευρήματα που αποτελούν χειροπιαστές αποδείξεις για γεγονότα που διαδραματίστηκαν στο παρελθόν.
- Αποτελεί αφορμή για φιλοσοφικό στοχασμό και αναζήτηση απαντήσεων σε υπαρξιακά ερωτήματα, αποφέροντας ανθρωπιστική παιδεία.

Αισθητική καλλιέργεια :

- Τα μνημεία του παρελθόντος με την αισθητική τους αρτιότητα αποτελούν πρότυπα για την τέχνη (αρχιτεκτονική, θέατρο) και καλλιεργούν την αντίληψη του ωραίου.

Δημοκρατικό ήθος:

- Οι αρχαιολογικοί χώροι συνάθροισης πολιτών που διασώζονται αποτυπώνουν τη δημοκρατική αντίληψη της ζωής των αρχαίων και μεταδίδουν μηνύματα δημοκρατικού ήθους

Εθνική ταυτότητα :

- Τα μνημεία μαρτυρούν την ιστορική συνέχεια του λαού μας.

- Η επίσκεψη σ' αυτά ενδυναμώνει την εθνική ταυτότητα και αναπτύσσει εθνική υπερηφάνεια, αναγκαία κυρίως στη σύγχρονη εποχή της οικονομικής κρίσης και της συνακόλουθης υποτίμησης της χώρας.
- Παρέχει πρότυπα πολιτισμού, τα οποία λειτουργούν ως τροχοπέδη στην ξενομανία και παρέχουν δυνατότητα άμυνας στα εμπορευματοποιημένα πολιτισμικά στοιχεία που εισέρχονται από τις οδούς της παγκοσμιοποίησης.

Ψυχαγωγία:

- Η δημιουργική αξιοποίηση των μνημείων και των αρχαιολογικών χώρων (με προβολή παραστάσεων ή γενικότερα διοργάνωση εκδηλώσεων) παρέχει ουσιαστική ψυχαγωγία.

Β' Ζητούμενο: Δραστηριότητες με τις οποίες οι πολίτες και ειδικότερα οι νέοι θα εξοικειωθούν μ' αυτά:

Δραστηριότητες που θα εξοικειώσουν τους πολίτες με τα μνημεία και θα τους ωθήσουν σε ενασχόληση διοργανώνουν **σύλλογοι, σωματεία, οργανώσεις** προστασίας και διάσωσης της πολιτιστικής κληρονομιάς:

- Διοργάνωση εκδρομών, επισκέψεων, ξεναγήσεων σε αρχαιολογικούς χώρους, μουσεία και μνημεία
- Παρουσίαση καλλιτεχνικών εκδηλώσεων στους χώρους αυτούς (χορός, θέατρο, μουσική).
- Προβολή των εκδηλώσεων από τα ΜΜΕ και τη διαφήμιση, ώστε να ενισχυθεί το ενδιαφέρον συμμετοχής των πολιτών.

Αλλά και **η Πολιτεία** μπορεί να συμβάλλει διοργανώνοντας σχετικές δράσεις:

- Ενίσχυση του θεσμού «Ημέρα Μουσείων», ανοιχτά μουσεία και προσβάσιμοι αρχαιολογικοί χώροι (όπως γίνεται στην πανσέληνο του Αυγούστου) για όλους, διοργάνωση φεστιβάλ θεάτρου ή μουσικής σε αρχαιολογικούς χώρους.
- Μειωμένα εισιτήρια

Ειδικά οι νέοι θα μπορούσαν να επιτύχουν εξοικείωση, συμμετέχοντας σε δράσεις που διοργανώνονται από την **Εκπαίδευση**:

- Ανάθεση εργασιών σε μαθητές με ιστορικά θέματα, οι οποίες προϋποθέτουν επιτόπια έρευνα σε αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία. Η παρουσίαση των εργασιών θα ελκύσει το ενδιαφέρον όλων των μαθητών.
- Διοργάνωση ημερίδων με θέμα την πολιτιστική κληρονομιά – πρόσκληση σε ιστορικούς, αρχαιολόγους, λαογράφους για εκφώνηση σχετικών ομιλιών που θα βοηθήσουν τους νέους να ανακαλύψουν την αξία των μνημείων και να προσπαθήσουν να τα γνωρίσουν.

- Επισκέψεις εκδρομές σε αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία, με οργανωμένη ξενάγηση από ειδικούς επιστήμονες.
- Καλλιτεχνικές δραστηριότητες (π.χ. συγγραφή κειμένων ή δημιουργία έργων ζωγραφικής) με παρουσίαση εμπειριών από τις πολιτιστικές εκδρομές.
- Διοργάνωση προβολών κινηματογραφικών ταινιών ή ντοκιμαντέρ, όπου παρουσιάζονται χώροι και δίνεται αναπαράσταση της ζωής σ' αυτούς.
- Αξιοποίηση θεσμών όπως «υιοθεσία μνημείων» (αναφέρεται σε κείμενο του σχολικού βιβλίου).

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ : Β.ΤΣΙΑΛΑΜΑΓΚΑ
Η. ΚΑΡΑΚΟΛΙΟΣ
Σ.ΠΑΣΧΑΛΙΔΗΣ